

STIFTELSENS FÖR ÅBO AKADEMI STYRELSE

S. H. T.

Då frågan om upprättandet av en KEMISK-TEKNISK FAKULTET vid Åbo Akademi vid dennas grundläggande var under diskussion vid möten och i vår svenska press, erkändes allmänt den stora nyttan och betydelsen av att en sådan fakultet, avsedd att utgöra stommen till en svensk teknisk högskola, fick till stånd. Akademin hade även förmånen att få emottaga några smärre donationer för detta ändamål, och den 26 oktober 1918 överlämnades till densamma av särskilda personer och firmor nästan uteslutande hemmahörande i Åbo, en donation om två milj. mark, dels i pengar dels i aktier, till förmån för „upprättandet av en kemisk-teknisk avdelning vid Åbo Akademi“.

Fakultetens första fackavdelning, den *Kemisk-Tekniska* kunde sålunda inrättas och dess verksamhet har fortgått sedan höstterminen 1920. År 1921 upprättades ytterligare avdelningen för skogsprodukternas kemi och kemiska teknologi, numera bärande namnet *Institutet för Träkemi*. De donerade medlen hava åtgått till inrättandet av laboratorier och för anskaffande av bibliotek, undervisningsmaterial etc. för bägge avdelningarna.

För att den kemisk-tekniska avdelningen skulle kunna begynna sin verksamhet, tecknade under åren 1918—1919 ett antal personer och firmor i Åbo för dennas upprätthållande årsbidrag, uppgående till inalles 160,000 mark att utbetalas årligen under 10 års tid, räknat från år 1919. Institutet för Träkemi har sin särskilda budget, som delvis täckes av räntan på donationer samt årsbidrag från ett antal firmor hörande till träförädlingsindustrierna ävensom dessa närstående personer, medan tillsvidare bristen i institutets budget kunnat fyllas genom anlitan-

av andra till disposition ställda medel. Stiftelsens för Åbo Akademi styrelse har dock skäl att hysa förhoppning om att de träförädlingsindustrier i landet, genom vilkas stora intresse för saken institutet kom till stånd, fortsättningsvis i nödig grad skola understöda denna avdelning.

Däremot är den kemisk-tekniska avdelningens fortbestånd allvarsamt hotat genom bristen på medel för dess underhåll. Dess årsbudget, som tillmätts så knapp som möjligt, utvisar numera ett totalbehov av 409,000 mark, medan till förfogande stå, inclusive ovannämnda 10-årsbidrag, endast omkring 288,000 mark, däri inberäknat det belopp, varmed Akademiföreningen bidrager, samt det årsbidrag på 12,000 mark, som Svenska tekniska vetenskapsakademien garanterat för åren 1922—25. Sålunda behöver den kemisk-tekniska avdelningen för att kunna fortbestå i dess nuvarande omfattning under de närmaste fyra åren ett årligt tillskott av omkring 121,000 mark eller ett fast kapital av minst 1,500,000 mark.

Akademien har visserligen fått emottaga en donation på 1 milj. mark för uppbyggandet och underhållet av ett metallurgiskt och elektrometallurgiskt institut, vilken summa tillsvidare icke förslår för ändamålet, men räntorna därpå få enligt donatrix' bestämmelse icke användas för andra syften än det angivna. Vidare har till förmån för den tekniska undervisningen genom tvenne särskilda donationsbrev donerats sammanlagt 1 milj. mark, varå räntorna dock tillsvidare endast delvis få användas för den kemisk-tekniska avdelningen. Nyligen har Akademien ytterligare fått emottaga en donation i form av aktier till ett värde av omkring en halv miljon mark, vilkas avkastning skall användas för bestridande av utgifterna för en speciell lärostol inom den kemisk-tekniska avdelningen. Även med beaktande av avkastningen av dessa donationer beräknar styrelsen att från och med år 1929, då de ovannämnda årsbidragen på 160,000 mark upphöra, en brist uppstår i kemisk-tekniska avdelningens årsbudget, vilken brist nödvändiggör ett tillskottskapital av omkring 1 miljon mark.

Kemisk-tekniska avdelningen vid Åbo Akademi erbjuder studerandena tillfälle att erhålla samma utbildning som vid avdelningen för kemisk teknologi vid Tekniska högskolan i Helsingfors. F. n. omfattar undervisningen sålunda följande speciella läroämnen: kemisk teknologi; värmeteknik; maskinlära och maskinritning; elektroteknik; metallurgi; träets och metallernas mek. teknologi; byggnadskonstruktionslära; industriell ekonomi och fabriksbokföring. Därjämte finnas vid Akademins matematisk-naturvetenskapliga fakultet lärostolar i matematik, oorganisk och organisk kemi, fysik, geologi & mineralogi, fysikalisk kemi och elektrokemi, samt uti det till kemisk-tekniska fakulteten anslutna Institutet för Träkemi en professur i skogsprodukternas kemi och kemiska teknologi. Av samtliga hösten 1923 närva-

rande studerande vid Akademin, till antalet 158, tillhöra 69 den kemisk-tekniska fakulteten. Hittills hava 11 tekniska studerande utdimitterats med ingenjörsexamen.

Den kemisk-tekniska avdelningens verksamhet bör ej få äventyras genom bristen på medel för dess underhåll. Stiftelsens för Åbo Akademi styrelse vågar därför rikta en enträgen vördsam vädjan till alla svenska tekniker och tekniskt intresserade personer samt industriföretag i vårt land att bispringa den kemisk-tekniska avdelningen vid Åbo Akademi genom att teckna bidrag antingen i form av årsgarantier för 5 eller 10 år eller i ett för allt att överföras till *Fonden för upprätthållandet av kemisk-tekniska avdelningen vid Åbo Akademi*.

Åbo, i februari 1924.

STIFTELSENS FÖR ÅBO AKADEMI STYRELSE.

M. DAHLSTRÖM.

CARL ALEX. ARMFELT.

C. J. DAHLSTRÖM.

JOSEF LÖNNBLAD.

AMOS ANDERSON.

ERNST GRÖNBLOM.

L. J. KURTÉN.